

Forskningsnyt nr. 1, 1990, s. 3-4 (udarbejdet af Rådet for Trafiksikkerhedsforskning til brug for Rådet for Større Færdselssikkerhed)

Svindende virkning af nye fartgrænser på Hollands motorveje

Indtil maj 1988 var den generelle hastighedsgrænse på motorveje i Holland 100 km/t, men respekten for denne grænse var ringe: middel-hastigheden var 112 km/t.

Den 1. maj 1988 hævede man derfor den generelle hastighedsgrænse for personbiler på motorveje til 120 km/t. Samtidig indførtes dog en lokal hastighedsgrænse på 100 km/t på ca. 15 pct. af motorvejsnettet (som bærer ca. 30 pct. af trafikken). På det øvrige vejnet blev hastighedsgrænserne ikke ændret. For lastbiler var grænsen fortsat 80 km/t på alle motorveje.

Ændringen blev ledsaget af en stor kampagne og en melding om, at politiets indsats på motorvejene ville blive styrket.

Straks efter den 1. maj kunne det konstateres, at bilisterne kørte markant langsommere. På de motorvejsstrækninger, hvor 100 km/t var fastholdt, faldt middelhastigheden med ca. 10 km/t. Og på de øvrige strækninger, hvor 120 km/t nu var tilladt, faldt den ca. 5 km/t. Lastbilernes hastigheder viste et mere beskedent fald. Også på andre veje kunne der spores et vist, om end beskedent fald i middelhastighederne. Det antages at skyldes »afsmitning« fra forholdene på motorvejene.

I løbet af de følgende måneder begyndte de faktiske hastigheder atter at vokse. Knap et år senere kan en tydelig, men svækket virkning dog stadig observeres, hvor de 100 km/t blev fastholdt som lokal hastighedsgrænse. Og en beskeden restvirkning kan endnu spores på

strækninger med 120 km/t og på lastbilernes hastigheder. Afsmitningsvirkningen på andre veje synes at være forsvundet.

Som man måtte vente, medførte de betydelig lavere hastigheder, som kunne observeres i de første måneder efter maj 1988, et markant fald i ulykkernes tal. For hele det statslige vejnet faldt antallet af dræbte i maj-december 1988 med 16 pct. i forhold til 1987. En nærmere analyse, der fordeler ændringerne på vejtyper, giver ikke et helt så tydeligt billede af udviklingen på motorvejene. Resultaterne stemmer dog i rimelig grad med forventningerne.

Følger man udviklingen ind i de første 4 måneder af 1989, kan der ikke længere ses nogen virkning på antallet af dræbte og alvorligt tilskadekomne. Også dette er i rimelig overensstemmelse med udviklingen i de faktiske hastigheder. Men tallene er små og foreløbige.

Oplysningerne stammer fra en hollandsk rapport. Den forudser i øvrigt, at udviklingen i løbet af 1990 vil føre til, at hastighederne på strækninger med 120 km/t stabiliserer sig på et niveau, der ligger over det oprindelige. Hastighederne på strækninger, der nu har en skiltet lokal hastighedsgrænse på 100 km/t, vil stabilisere sig under det oprindelige niveau. Slutresultatet for ulykkestallene ventes at blive en samlet stigning i antallet af alvorlige ulykker.

ROSZBACH, R. & BLOKPOEL, A.: Korte termijn veiligheidseffekten van de 100/120 km/u snelheidslimiet. (Concept) Sichtung Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid SWOV. Leidschendam, augustus 1989. (JC)